

Συνέντευξη Μητσοτάκη στη Milliyet: Είμαι πολύ απογοητευμένος από την απόφαση για τη Μονή της Χώρας

/ [Επικαιρότητα](#)

«Το λιγότερο που οφείλουμε στον ελληνικό και τον τουρκικό λαό είναι μια περίοδος χωρίς εντάσεις» δήλωσε μεταξύ άλλων ο πρωθυπουργός της Ελλάδας, Κυριάκος Μητσοτάκης σε συνέντευξη που παραχώρησε στην τουρκική εφημερίδα Milliyet λίγο πριν τη συνάντησή του αύριο, Δευτέρα στην Άγκυρα με τον Τούρκο πρωθυπουργό, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν επισημαίνοντας ότι «οι δίαυλοι επικοινωνίας μεταξύ των δύο χωρών πρέπει να παραμείνουν ανοιχτοί ακόμη και σε περιόδους έντασης».

Εξέφρασε τη δυσaréσκειά του για τις αποφάσεις των τουρκικών αρχών να λειτουργήσει τόσο η βυζαντινή Μονή της Χώρας ως τζαμί όσο και η Αγία Σοφία. «Είμαι πολύ απογοητευμένος από την πρόσφατη απόφαση των τουρκικών αρχών να λειτουργήσει η βυζαντινή Μονή της Χώρας ως τζαμί, καθώς και από την παλαιότερη σχετική απόφαση για την Αγία Σοφία. Οι αποφάσεις αυτές έρχονται σε

αντίθεση με τον οικουμενικό χαρακτήρα των μνημείων και την κοινή μας προσπάθεια να καλλιεργηθεί αμοιβαία κατανόηση. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να εργαστούμε προς την κατεύθυνση να χτίζουμε διαρκώς περισσότερες γέφυρες μεταξύ των λαών μας».

«Πιστεύω ότι θα πρέπει να μιλάμε περισσότερο μεταξύ μας, αντί να μιλάμε ο ένας για τον άλλον. Η Ελλάδα πάντα έλυνε τις διαφορές μέσω του καλόπιστου διαλόγου και σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και τις σχέσεις καλής γειτονίας. Η Ελλάδα δεν απειλεί κανέναν. Και θα ήθελα να επαναλάβω ότι είμαστε γείτονες, όχι εχθροί» επισήμανε ο Κυριάκος Μητσοτάκης κα πρόσθεσε ότι «οφείλουμε στον ελληνικό και τον τουρκικό λαό και στις επόμενες γενιές να συνεχίσουμε σε μια εποικοδομητική πορεία».

Ωστόσο, ο Έλληνας πρωθυπουργός επισήμανε ότι «αυτός δεν είναι ο εύκολος δρόμος. Είναι ένας δύσκολος δρόμος και θα υπάρξουν εμπόδια. Αλλά δεν βλέπω τον λόγο για τον οποίο δεν θα πρέπει να προσπαθήσουμε, όταν προηγούμενοι ηγέτες των χωρών μας το πέτυχαν, υπό πολύ πιο δύσκολες συνθήκες. Η βελτίωση των σχέσεων θα είναι προς όφελος και των δύο λαών και της περιοχής».

Παράλληλα, ανέφερε ότι «η Ελλάδα και η Τουρκία αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις. Η μετανάστευση, η κλιματική αλλαγή, οι φυσικές καταστροφές απαιτούν περισσότερο από ποτέ αμοιβαία κατανόηση και συνεργασία».

Ερωτηθείς για το ζήτημα με τα θαλάσσια πάρκα και τις αντιδράσεις που προκάλεσε στην τουρκική πλευρά η πρωτοβουλία της Ελλάδας σε Αιγαίο και Ιόνιο ο Κυριάκος Μητσοτάκης σχολίασε ότι «έχει γίνει υπερβολική συζήτηση για μια πρωτοβουλία που είναι αμιγώς περιβαλλοντική» και «που ερείδεται στο Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας».

«Οι χώρες μας αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή και αυτό θα πρέπει να αποτελεί πεδίο συνεργασίας» τόνισε.

Σχετικά με το Κυπριακό ο πρωθυπουργός ανέφερε ότι «ευελπιστώ ότι η βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων θα οδηγήσει στην επανέναρξη των συνομιλιών για το Κυπριακό, το οποίο επίσης είναι θέμα της ΕΕ. Όσον αφορά την Κύπρο, θέλω να είμαι ξεκάθαρος: μία λύση πρέπει να βασίζεται στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ».

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης εξέφρασε επίσης την επιθυμία του να δει τις δύο τις γειτονικές χώρες «να συνεργάζονται στο εμπόριο, στην οικονομία, να ξεκινούν κοινά εγχειρήματα, να εργάζονται από κοινού απέναντι σε μεγάλες προκλήσεις της εποχής μας. Και ευελπιστώ ότι οι δεσμοί μεταξύ των δύο λαών θα έχουν γίνει

ισχυρότεροι και δεν θα εξαρτώνται από τις κυβερνήσεις στις δύο πλευρές του Αιγαίου. Ελπίζω ότι θα έχουμε διευθετήσει τη διαφορά μας, την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, που θα απελευθερώσει μια νέα δυναμική στις σχέσεις μας και στην ειρήνη και την ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο».

Ολόκληρη η συνέντευξη:

Özay Şendir: Μετά την επίσκεψη του Προέδρου Erdoğan στην Αθήνα στις 7 Δεκεμβρίου, θα ανταποδώσετε επισκεπτόμενος την Τουρκία. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από αυτή την επίσκεψη; Ως Erdoğan και Μητσοτάκης, ευελπιστείτε να πετύχετε αυτό που πέτυχαν ο Atatürk και ο Βενιζέλος στις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Είμαι πραγματικά χαρούμενος που θα έχω την ευκαιρία να ανταποδώσω την επίσκεψη του Προέδρου Erdoğan στην Αθήνα, τον περασμένο Δεκέμβριο. Έχουμε συμφωνήσει να πραγματοποιούμε τακτικές συναντήσεις, κατά τις οποίες εξετάζουμε την πρόοδο του διαρκούς διαλόγου μας.

Επομένως, η επίσκεψή μου θα αποτελέσει ευκαιρία να κάνουμε μία αποτίμηση της προόδου που έχουμε σημειώσει στις σχέσεις μας τους τελευταίους μήνες και επίσης να επαναλάβουμε τη δέσμευσή μας για τη βελτίωση των σχέσεων.

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι περίπλοκες και φορτισμένες με ιστορία και συναισθήματα. Αυτό δεν θα αλλάξει ποτέ. Αυτό που μπορούμε να αλλάξουμε είναι την οπτική μας: αντί να βλέπουμε ένα γρίφο που δεν λύνεται, θα πρέπει να επικεντρωθούμε στην ενίσχυση μιας θετικής ατζέντας και να επιδιώξουμε τη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών και των λαών μας.

Οφείλουμε στον ελληνικό και τον τουρκικό λαό και στις επόμενες γενιές να συνεχίσουμε σε μια εποικοδομητική πορεία. Και έχουμε ευθύνη ως ηγέτες στην ίδια περιοχή να είμαστε δυνάμεις περιφερειακής σταθερότητας, και όχι αντιπαράθεσης.

Αυτός δεν είναι ο εύκολος δρόμος. Είναι ένας δύσκολος δρόμος και θα υπάρξουν εμπόδια. Αλλά δεν βλέπω τον λόγο για τον οποίο δεν θα πρέπει να προσπαθήσουμε, όταν προηγούμενοι ηγέτες των χωρών μας το πέτυχαν, υπό πολύ πιο δύσκολες συνθήκες. Η βελτίωση των σχέσεων θα είναι προς όφελος και των δύο λαών και της περιοχής.

Özay Şendir: Διανύουμε μια περίοδο κατά την οποία ο εθνικισμός αυξάνεται σε όλο τον κόσμο αλλά και στην Ευρώπη. Θα μπορούσε η προεκλογική περίοδος πριν τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που θα διεξαχθούν τον Ιούνιο, να βλάψει

την περίοδο χωρίς εντάσεις μεταξύ της Άγκυρας και της Αθήνας; Με το να υποστηρίζετε την πλήρη συμφιλίωση με την Τουρκία, μπορεί εσείς και το κόμμα σας να χάσετε ψήφους;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ποτέ δεν διαμορφώνω τις πολιτικές μου με βάση τις δημοσκοπήσεις και έχω αποδείξει ότι έχω πάρει δύσκολες αποφάσεις όταν έπρεπε, επειδή έπρεπε να κάνω το σωστό. Εμείς, ως ηγέτες, έχουμε την υποχρέωση να παρουσιάζουμε στους πολίτες τα οφέλη του καλή τη πίστει διαλόγου και των σχέσεων καλής γειτονίας. Είναι η μοίρα της Ελλάδας και της Τουρκίας, βάσει της γεωγραφίας, να ζουν δίπλα-δίπλα. Δεν είναι καταδικασμένες να ζουν σε συνθήκες μόνιμης έντασης.

Οι διάυλοι επικοινωνίας μεταξύ των δύο χωρών πρέπει να παραμείνουν ανοιχτοί ακόμη και σε περιόδους έντασης. Ήμουν πάντα συνεπής σε αυτό και έχω προσωπικά υποστηρίξει αυτή την προσέγγιση από την αρχή της πρώτης μου θητείας. Θα συνεχίσω να το πράττω.

Πιστεύω ότι θα πρέπει να μιλάμε περισσότερο μεταξύ μας, αντί να μιλάμε ο ένας για τον άλλον. Η Ελλάδα πάντα έλυνε τις διαφορές μέσω του καλή τη πίστει διαλόγου και σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και τις σχέσεις καλής γειτονίας. Η Ελλάδα δεν απειλεί κανέναν. Και θα ήθελα να επαναλάβω ότι είμαστε γείτονες, όχι εχθροί.

Özay Şendir: Τι πρέπει να γίνει για να διατηρηθεί η περίοδος χωρίς εντάσεις μεταξύ Αθήνας και Άγκυρας; Τι είδους ευθύνη θα αναλάβετε από την πλευρά σας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Το λιγότερο που οφείλουμε στον ελληνικό και τον τουρκικό λαό είναι μια περίοδος χωρίς εντάσεις. Ιδιαίτερα σε καιρούς παγκόσμιας αβεβαιότητας, πολλαπλών κρίσεων και αναταραχών στην ευρύτερη περιοχή.

Ακόμα και αν δεν καταφέρουμε να προχωρήσουμε με την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, μπορούμε να διαφωνούμε με πολιτισμένο τρόπο.

Ταυτόχρονα, μπορούμε να ενεργοποιήσουμε πολλαπλές δυνατότητες μέσω της προώθησης των δεσμών μεταξύ των δύο λαών. Ελπίζω ότι θα διατηρήσουμε τη θετική ατμόσφαιρα στις σχέσεις μας και θα ενισχύσουμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις προς όφελος των δύο λαών.

Υπάρχουν ζητήματα, τόσο διμερή όσο και διεθνή, στα οποία συμφωνούμε και άλλα όπου διαφωνούμε. Ακόμα και οι φίλοι δεν συμφωνούν πάντα. Αλλά αυτό δεν θα πρέπει να αποτελεί εμπόδιο στο να επιδιώκουμε πάντα συνεργασία και συνέργειες.

Özay Şendir: Αγαπητέ κ. Πρωθυπουργέ, υπάρχουν κάποιοι που πιστεύουν ότι «οι σχέσεις Τουρκίας-Ελλάδας δεν θα βελτιωθούν ποτέ» και πιστεύουν ότι θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι για σύγκρουση ή πόλεμο ανά πάσα στιγμή. Υπάρχει ένας μηχανισμός διαλόγου που θα λειτουργήσει σωστά μεταξύ των δύο χωρών σε περίπτωση έντασης; Τι θα θέλατε να πείτε σε εκείνους που είναι απαισιόδοξοι, θεωρώντας ότι οι σχέσεις αυτές δεν θα βελτιωθούν ποτέ;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν είμαι απαισιόδοξος. Η Ιστορία δεν κυλάει προς τα εμπρός με απαισιοδοξία. Είμαι ένθερμος υποστηρικτής του πραγματισμού και της δύναμης της βούλησης μιας ισχυρής και αποφασιστικής ηγεσίας.

Ο πραγματισμός υπαγορεύει ότι είναι φυσικό οι γείτονες να συνεργάζονται και, παρά τις διαφωνίες, να καταβάλουν ειλικρινείς προσπάθειες για να τις ξεπεράσουν. Η Ελλάδα και η Τουρκία αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις. Η μετανάστευση, η κλιματική αλλαγή, οι φυσικές καταστροφές απαιτούν περισσότερο από ποτέ αμοιβαία κατανόηση και συνεργασία.

Οι μηχανισμοί διαλόγου έχουν ήδη δημιουργηθεί, καθώς στην πρώτη μου συνάντηση με τον Πρόεδρο Erdoğan μετά την επανεκλογή και των δυο μας, στο Βίλνιους, τον Ιούλιο του 2023, συμφωνήσαμε να επαναπροσδιορίσουμε το πλαίσιο των σχέσεών μας και να καθιερώσουμε πολυεπίπεδους διαύλους επικοινωνίας. Μέσω αυτών των διαύλων αποτρέπουμε τις εντάσεις σε υψηλότερο επίπεδο.

Όλοι οι διάυλοι επικοινωνίας πρέπει να παραμείνουν ανοιχτοί, με ειλικρινή τρόπο. Ο οδικός χάρτης υπάρχει και τον ακολουθούμε. Το γεγονός ότι με τον Πρόεδρο Erdoğan υπογράψαμε τη «Διακήρυξη των Αθηνών Περί Σχέσεων Φιλίας και Καλής Γειτονίας» τον περασμένο Δεκέμβριο ήταν ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός για τις σχέσεις μας.

Özay Şendir: Εκατοντάδες χιλιάδες Τούρκοι πολίτες επισκέπτονται κάθε χρόνο την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά της Ελλάδας ως τουρίστες. Κατά πόσο το γεγονός ότι δεν υπάρχουν προβλήματα μεταξύ των δύο λαών καθιστά μια πλήρη συμφιλίωση μεταξύ Αθήνας και Άγκυρας ευκολότερη; Θα λάβετε υπόψη σας το αίτημα των Τούρκων πολιτών να επεκταθεί η χορήγηση θεώρησης εισόδου κατά την άφιξη (visa at the gate); Συνάντησα τον κ. Μπουτάρη σε ένα δείπνο όταν ήταν Δήμαρχος Θεσσαλονίκης. Είχε πει ότι ήθελε η Αθήνα να εισαγάγει τη χορήγηση

θεώρησης εισόδου για Τούρκους πολίτες κατά την άφιξή τους στη Θεσσαλονίκη. Μπορούμε να περιμένουμε τέτοια βήματα σύντομα;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα πρέπει να τονίσω ότι το πρόγραμμα επιτόπιας θεώρησης (visa at the gate) για 10 ελληνικά νησιά συνιστά εξαίρεση από τους κανόνες που ισχύουν για τη ζώνη Σένγκεν -μία εξαίρεση που η Ελληνική Κυβέρνηση διαπραγματεύτηκε με επιτυχία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η φιλοσοφία του προγράμματος είναι σύντομες επισκέψεις στα ελληνικά νησιά που έχουν ακτοπλοϊκή σύνδεση με τις τουρκικές ακτές. Καθώς αποτελεί εξαίρεση από τους κανόνες, είναι καθορισμένη με σαφήνεια, σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και δεν μπορεί να επεκταθεί.

Με χαροποιεί ιδιαίτερα η επιτυχία αυτού του προγράμματος. Είναι αμοιβαία επωφελές για τους Τούρκους πολίτες που θέλουν να απολαύσουν τις ομορφιές των ελληνικών νησιών και για τον τοπικό πληθυσμό. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί πρότυπο για τις επαφές μεταξύ των δύο λαών, για τη διπλωματία και την αμοιβαία επωφελή συνεργασία.

Özay Şendir: Το ζήτημα το οποίο συζητήθηκε περισσότερο την τελευταία εβδομάδα ήταν το σχέδιο της Ελλάδας για τα Θαλάσσια Πάρκα. Υπάρχουν άνθρωποι στην Τουρκία που είναι επιφυλακτικοί για το σχέδιο αυτό, και το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών επίσης προέβη σε δήλωση σχετικά με το θέμα. Ποιος είναι ο κύριος σκοπός της Ελλάδας όσον αφορά αυτό το σχέδιο; Τι θα θέλατε να πείτε ως απάντηση σε εκείνους που πιστεύουν ότι το έργο αυτό είναι μια προσπάθεια να αποκλειστεί η Τουρκία από το Αιγαίο;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Πιστεύω ότι έχει γίνει υπερβολική συζήτηση για μια πρωτοβουλία που είναι αμιγώς περιβαλλοντική. Είναι καθήκον μας να προστατεύσουμε το μοναδικό θαλάσσιο περιβάλλον μας και η δημιουργία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου στο Αιγαίο και του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου στο Ιόνιο Πέλαγος αποτελεί μέρος ενός καταλόγου 21 δεσμεύσεων, με προϋπολογισμό ύψους 780 εκατομμυρίων ευρώ, που ανακοίνωσε η Ελλάδα κατά τη διάρκεια της διάσκεψης «Our Ocean Conference», που φιλοξενήθηκε στην Αθήνα στις 15-17 Απριλίου. Πρόκειται για πρωτοβουλία που ερείδεται στο Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας.

Οι χώρες μας αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή και αυτό θα πρέπει να αποτελεί πεδίο συνεργασίας. Η Ελλάδα θέλει να έχει καλές σχέσεις με την Τουρκία. Έχει υπάρξει ουσιαστική βελτίωση στις σχέσεις μας κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, μια πορεία την οποία είμαι πρόθυμος να συνεχίσω και να προχωρήσω ακόμα παραπέρα.

Özay Şendir: Πιστεύετε ότι η επαναπροσέγγιση μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας είναι κάτι που επιθυμεί πραγματικά η Δύση και η Ευρωπαϊκή Ένωση; Η ένταση στις σχέσεις μας παρουσιάζει επίσης οφέλη, όπως πωλήσεις όπλων και στρατιωτικές βάσεις, σε ορισμένες χώρες. Θα ήθελα τις παρατηρήσεις σας για το ζήτημα αυτό και την απάντησή σας στο αν θα ήταν ευκολότερο για εμάς να καταλήξουμε σε μια συναίνεση χωρίς να επηρεαζόμαστε από κανέναν.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Οι σχέσεις μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας έχουν τη δική τους ιστορία. Είναι μια εξίσωση με δύο παίκτες. Ωστόσο, καμία χώρα στον σύγχρονο κόσμο δεν ευημερεί ή εξελίσσεται απομονωμένη από τον υπόλοιπο κόσμο, ή εκτός του ευρύτερου περιφερειακού και διεθνούς πλαισίου. Δρούμε και αλληλεπιδρούμε με άλλους παίκτες, επηρεαζόμαστε από αυτά που συμβαίνουν στον κόσμο. Δείτε για παράδειγμα τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η οποία άλλαξε εντελώς το γεωπολιτικό τοπίο και τη διεθνή τάξη που βασίζεται σε κανόνες.

Αυτές οι αλληλεπιδράσεις και οι σχέσεις δεν πρέπει να θεωρούνται παίγνιο μηδενικού αθροίσματος. Για παράδειγμα, η Τουρκία είναι μέλος του NATO, αλλά είναι επίσης μια χώρα με στρατηγική θέση στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή. Η Ελλάδα είναι μέλος του NATO, χώρα της Ανατολικής Μεσογείου και κράτος-μέλος της ΕΕ. Η Ευρώπη είναι το σπίτι μας, δεν είναι ένα τρίτο μέρος. Η Ελλάδα ήταν πάντα ένθερμος υποστηρικτής της ενταξιακής προοπτικής της Τουρκίας στην ΕΕ, εντός του πλαισίου του ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Και πιστεύω ειλικρινά ότι η βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων θα ωφελήσει επίσης τις σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας και τα βήματα προς μια θετική ατζέντα μεταξύ της Ευρώπης και της Τουρκίας. Το ίδιο ισχύει για τις συνομιλίες για το Κυπριακό. Ευελπιστώ ότι η βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων θα οδηγήσει στην επανέναρξη των συνομιλιών για το Κυπριακό, το οποίο επίσης είναι θέμα της ΕΕ. Όσον αφορά την Κύπρο, θέλω να είμαι ξεκάθαρος: μία λύση πρέπει να βασίζεται στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Özay Şendir: Εγώ, προσωπικά, έχω ένα όνειρο για μια σχέση Τουρκίας-Ελλάδας βάσει της οποίας οι δύο χώρες θα συνεργάζονται για τους ενεργειακούς πόρους

στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, θα μοιράζονται τον πλούτο και θα φιλοξενούν από κοινού διεθνείς διοργανώσεις. Πώς φαντάζεστε τη σχέση Τουρκίας-Ελλάδας σε δέκα χρόνια από τώρα;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα ήθελα να δω δύο γειτονικές χώρες να συνεργάζονται στο εμπόριο, στην οικονομία, να ξεκινούν κοινά εγχειρήματα, να εργάζονται από κοινού απέναντι σε μεγάλες προκλήσεις της εποχής μας. Και ευελπιστώ ότι οι δεσμοί μεταξύ των δύο λαών θα έχουν γίνει ισχυρότεροι και δεν θα εξαρτώνται από τις κυβερνήσεις στις δύο πλευρές του Αιγαίου. Ελπίζω ότι θα έχουμε διευθετήσει τη διαφορά μας, την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, που θα απελευθερώσει μια νέα δυναμική στις σχέσεις μας και στην ειρήνη και την ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο.

Αλλά ακόμα και αν δεν φτάσουμε μέχρις εκεί, εύχομαι σε δέκα χρόνια από τώρα να έχουμε εδραιώσει ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις μας που θα έχει διάρκεια: ένα κεφάλαιο που θα βασίζεται στην ειλικρίνεια, στον αμοιβαίο σεβασμό και στην κατανόηση, χωρίς εντάσεις και κρίσεις.

Özay Şendir: Θα ήθελα να σας κάνω μια ιδιαίτερη ερώτηση, που συζήτησα επίσης με τον Διευθυντή της «Καθημερινής», τον Αλέξη Παπαχελά. Παλαιότερα έβρισκα σαγανάκι παντού στην Αθήνα, αλλά τώρα όταν θέλω σαγανάκι, μπορώ να το βρω με μοτσαρέλα. Όταν ζητάω τουρκικό ή ελληνικό καφέ, συνήθως μου απαντούν: εσπρέσο. Ρωτάω γιατί πιστεύω ότι η Αθήνα πρέπει να προστατεύσει την κουλτούρα του φαγητού και των ποτών της, στον βαθμό που το κάνει η Βαρκελώνη και η Ρώμη. Σας προβληματίζει αυτή η παγκοσμιοποίηση όσον αφορά στα τρόφιμα;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Το νόστιμο φαγητό και η οικειότητα με γεύσεις και αρώματα συνδέει σε πολύ μεγάλο βαθμό τους Έλληνες και τους Τούρκους.

Δεν γνωρίζω πού πήγατε στην Αθήνα, αλλά μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι μπορείτε ακόμα να βρείτε σαγανάκι με ελληνικό τυρί. Η Αθήνα είναι μία πόλη όπου η ιστορία συνυπάρχει με το μοντέρνο. Μπορείτε να το νιώσετε και να το γευτείτε αυτό σε κάθε σημείο της πόλης. Το ίδιο ισχύει για την Τουρκία.

Ως λάτρης του φαγητού, μπορώ να σας πω από προσωπική εμπειρία ότι η Αθήνα έχει μια πολύ ζωντανή γαστρονομική σκηνή που πειραματίζεται και εξερευνά νέες δυνατότητες, πηγαίνει την παραδοσιακή ελληνική κουζίνα παραπέρα. Οι πόλεις είναι ζωντανοί οργανισμοί, αλλάζουν και εξελίσσονται. Η σύγχρονη Αθήνα δεν είναι μόνο μία μητρόπολη με ένδοξο αρχαίο παρελθόν, αλλά και μία δυναμική πόλη που γεφυρώνει το παρελθόν με το μέλλον.

Özay Şendir: Ο Ergin Ataman και ο Fatih Terim είναι Τούρκοι στον χώρο του αθλητισμού που τώρα εργάζονται στην Ελλάδα. Η Ήβη Αδάμου και η Δέσποινα Βανδή είναι καλλιτέχνιδες που εμφανίζονται στα πιο σημαντικά κέντρα της Κωνσταντινούπολης. Στις συναντήσεις που πραγματοποιούμε στο ελληνοτουρκικό δημοσιογραφικό και ακαδημαϊκό φόρουμ, συμφωνούμε πάντα ότι οι πολίτες των δύο χωρών πρέπει να έχουν περισσότερες επαφές.

Τι πιστεύετε για τους Τούρκους που εργάζονται ή επενδύουν στην Ελλάδα; Θα ήσασταν ευχαριστημένος αν η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα έκανε επενδύσεις στην Τουρκία; Όσον αφορά τη συμφιλίωση, πώς βλέπετε την ιδέα της επίτευξης οικονομικών σχέσεων που δεν θα θέλαμε να χαθούν;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καταρχάς, είμαι πραγματικά ικανοποιημένος με το γεγονός ότι το διμερές μας εμπόριο έφτασε το 2022 σε επίπεδο ρεκόρ, στα 5,4 δισεκατομμύρια ευρώ, και οι προοπτικές είναι ακόμα πιο θετικές. Προτεραιότητά μου είναι η ενίσχυση των άμεσων επενδύσεων στις κατασκευές και τις υποδομές, στην ψηφιοποίηση και στα αγροτικά προϊόντα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο πιστεύω ότι η απόφασή μας, με τον Πρόεδρο Erdoğan, να δημιουργήσουμε ένα Ελληνοτουρκικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο ως εργαλείο για να φέρουμε κοντά τις επιχειρηματικές μας κοινότητες μπορεί να απελευθερώσει τις προοπτικές των διμερών οικονομικών μας σχέσεων στο σύνολό τους.

Εμείς ενθαρρύνουμε πάντα τις συνεργασίες στον ιδιωτικό τομέα. Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν την τεχνογνωσία και την εμπειρία σε σημαντικούς τομείς όπως οι κατασκευές και οι υποδομές. Σε αυτό το πνεύμα, ενθαρρύνω τα κοινά, ελληνοτουρκικά επιχειρηματικά εγχειρήματα.

Özay Şendir: Ακούω πάντα σχόλια ικανοποίησης από τους Τούρκους πολίτες που έρχονται στη χώρα σας για διακοπές. Το μόνο παράπονο που έχω ακούσει είναι για τη διατήρηση πολιτιστικών μνημείων της Οθωμανικής περιόδου στην Ελλάδα. Έχετε κάποιον οδικό χάρτη για το ζήτημα αυτό;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η Ελλάδα έχει μια μακρά ιστορία και μια πλούσια

πολιτιστική κληρονομιά να διατηρήσει και να προστατεύσει, από τους προϊστορικούς χρόνους και την αρχαιότητα μέχρι το Βυζάντιο και τη σύγχρονη εποχή.

Οι ελληνικές αρχές έδειχναν πάντοτε σεβασμό και ευαισθησία στη διατήρηση και την αποκατάσταση των μνημείων της Οθωμανικής περιόδου. Τα τελευταία 15 χρόνια περίπου 125 έργα αποκατάστασης και συντήρησης Οθωμανικών μνημείων, προϋπολογισμού 90 εκατομμυρίων ευρώ, είτε μπήκαν σε στάδιο υλοποίησης είτε έχουν ολοκληρωθεί. Επιπλέον, η αποκατάσταση σημαντικών Οθωμανικών μνημείων υψηλού προϋπολογισμού, όπως το Τέμενος Βαγιαζήτ ή το Χαμζά Μπέη στη Θεσσαλονίκη και άλλα, έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) για χρηματοδότηση.

Στο ίδιο πνεύμα, και στο πνεύμα του σεβασμού στα ιστορικά πολιτιστικά μνημεία με έντονο συμβολισμό, θεωρώ αυτονόητο ότι την ίδια ευαισθησία πρέπει να επιδεικνύει η τουρκική πλευρά για τη διατήρηση μνημείων στην επικράτειά της, τα οποία ανήκουν είτε στην αρχαία ελληνική είτε στη βυζαντινή περίοδο. Είμαι πολύ απογοητευμένος από την πρόσφατη απόφαση των τουρκικών αρχών να λειτουργήσει η βυζαντινή Μονή της Χώρας ως τζαμί, καθώς και από την παλαιότερη σχετική απόφαση για την Αγία Σοφία. Οι αποφάσεις αυτές έρχονται σε αντίθεση με τον οικουμενικό χαρακτήρα των μνημείων και την κοινή μας προσπάθεια να καλλιεργηθεί αμοιβαία κατανόηση. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να εργαστούμε προς την κατεύθυνση να χτίζουμε διαρκώς περισσότερες γέφυρες μεταξύ των λαών μας.